Kierrätysteollisuuden kanta jätteeksi luokittelun päättämistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskevasta menettelystä

Eduskunnan ympäristövaliokunta 27.11.2025

Johtava asiantuntija
Tarja Anttonen

Tausta: Kiertotalouteen siirtyminen edellyttää kierrätysmateriaalien käytön lisäämistä

- Lakiesitys on valmisteltu huolellisesti laajapohjaisessa työryhmässä
- Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa uusiomateriaalien markkinoille saamista
- Menettelyn arvioidaan edistävän kiertotalousmarkkinoita
- Nyt säädettävän lisäksi niin hakemusten laatu kuin viranomaiskäsittelyn ripeys ja soveltamiskäytäntö tulevat määrittämään uuden menettelyn toimivuuden käytännössä

Esitys täyttää tavoitteensa varsin hyvin

- ✓ Jätelaissa säädetään erillisestä menettelystä (*sujuvoittaminen*)
- ✓ Toiminnanharjoittaja voi kuitenkin valita tilanteeseensa soveltuvimman menettelyn, eli tarvittaessa myös ympäristölupamenettelyn (*yhden luukun ajattelu*)
- ✓ Rajatut kuulemis- ja valitusoikeudet on perusteltu seikkaperäisesti (*kevyempi menettely*)
- ✓ Viranomaiskäsittely pääasiallisesti LVV:ssä, mikä myös vahvistaa jätteisiin liittyvistä erityiskysymyksistä karttuvaa osaamista (*toimivallan keskittäminen*)
- ✓ Esitys nopeuttaa uusiomateriaalien tuotteistamista (*kiertotalouden edistäminen*)
- ✓ Lisäksi esitys tukee toiminnanharjoittajien yhdenvertaista kohtelua
- × Esitys ei kuitenkaan sisällä määräaikaa viranomaiskäsittelylle, mutta myönteisenä voidaan pitää 3 kk ohjeellista käsittelyaikaa

Uuden menettelyn sujuvuuden kannalta oleellista on, että menettelyn vaiheet ovat kevyempiä kuin ympäristölupamenettelyn

- **Sujuvuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia valitusoikeuksiin ja yleisön osallistamiseen on perusteltu esityksessä kattavasti eikä niitä tule muuttaa**
  - Yleisön osallistuminen (etenkin omaa ympäristöään koskevaan päätöksentekoon) on edelleen turvattu ympäristönsuojelulailla esim. jätteenkäsittelylaitosta koskien
  - Yleisöllä ei ole osallistumismahdollisuutta muidenkaan tuotteiden kohdalla liittyen niiden valmistusprosesseihin, käytettäviin tekniikoihin, materiaaleihin tai haitta-ainerajoituksiin
  - Uusiomateriaaleja käytetään eri paikoissa, eri puolilla maata samoin kuin neitseellisiäkin tuotteita
  - Viranomaisella on kuitenkin myös oikeus muuttaa tai peruuttaa annettu tuoteluokittelupäätös
- Ehdotettu menettely olisi **edelleenkin toisiksi raskain menettely ympäristöllisten ennakkomenettelyiden joukossa**, eli selvästi raskaampi kuin ympäristönsuojelulain ilmoitusmenettely tai rekisteröintimenettely tai esimerkiksi Hollannissa ja Ruotsissa käytössä oleva toiminnanharjoittajan itsearviointi ja jälkivalvonta

Yritysten liikesalaisuuksien turvaaminen viranomaisten ja tutkimuslaitoksen tiedonsaannin yhteydessä

- **Viranomaisten laaja tiedonsaantioikeus salassapitosäännösten estämättä tulee rajata vain välttämättömiin viranomaistehtäviin liittyväksi**
- Nyt esitys antaa laajan tiedonsaantioikeuden myös **tutkimustarpeisiin**
- Rekisteri tullee sisältämään yritysten liikesalaisuuksia liittyen tekniikkaan ja ”reseptiikkaan”
- Esityksen 143 b §:n tiedonsaantioikeudet pitää rajata vain viranomaistehtäviin liittyviksi

